

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 218.459 van 14 maart 2012
in de zaak A. 201.720/X-14.798.**

In zake : 1. Emmanuel GEERINCKX
 2. Colienne VERHAEGEN
 3. Hans SPOEL
 4. Yvonne SPOEL-HOFSTEDE
 5. Michel VAN CASTER
 6. Robert MALAISE
 7. Françoise DHANIS
 8. Jacques VANDERMOSTEN
 9. Claudine ANDRIEN
 10. Marina VAN ESSCHE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Yves Loix
 kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
 Mechelsesteenweg 27
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de gemeente TERVUREN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Dirk Lindemans en Filip De Preter
 kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
 Keizerslaan 3
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de deputatie van de provincieraad van VLAAMS-BRABANT
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Dany Socquet
 kantoor houdend te 3080 TERVUREN
 Merenstraat 28
 bij wie woonplaats wordt gekozen
3. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
 regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Michel van Dievoet
 kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
 Wolstraat 56

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 12 september 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van :

1. het besluit van 30 maart 2011 van de gemeenteraad van Tervuren houdende de definitieve vaststelling van het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Centrale Sportinfrastructuur”, bestaande uit een toelichtingsnota, een plan bestaande feitelijke en juridische toestand, een grafisch plan, stedenbouwkundige voorschriften, een plan betreffende de planschade en een onteigeningsplan; en
2. het besluit van 19 mei 2011 van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant houdende goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Centrale Sportinfrastructuur” van de gemeente Tervuren, “met uitsluiting van het woorddeel ‘hoofd-’ in het woord ‘hoofdbebouwing’, bij het onderdeel ‘Inrichting bebouwde ruimte’ op p. 4 van de stedenbouwkundige voorschriften”, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 juli 2011.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een nota ingediend.

Auditeur An Van den Broeck heeft een verslag op 10 november 2011 en een aanvullend verslag op 12 januari 2012 opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 16 december 2011, datum waarop de zitting in voortzetting is uitgesteld tot de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 10 februari 2012.

Staatsraad Johan Bovin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Geens, die loco advocaat Yves Loix verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Filip De Preter, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, en advocaat Dany Socquet die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den Broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (hierna: GRS) van de gemeente Tervuren stelt in het richtinggevend gedeelte aangaande de gewenste toeristisch-recreatieve structuur de bundeling van de recreatieve voorzieningen op lokaal niveau voorop. De gemeente voorziet in de opmaak van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: GRUP) voor de inplanting van een nieuwe centrale sportinfrastructuur.

3.2. Bij besluit van 12 februari 2009 wordt het GRS van de gemeente Tervuren door de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant goedgekeurd, met uitsluiting van een aantal paragrafen, zinnen en zinsdelen, waaronder:

“- richtinggevend deel, p. 48, de zinnen ‘De gemeente schuift de zone Waalse baan 16 naar voren en handhaaft deze site voorlopig als preferente locatie. De gemeente zal echter nog een bijkomend locatieonderzoek voeren binnen de perimeter van het hoofddorp, teneinde de haalbaarheid van de gekozen locatie nogmaals te onderzoeken, en deze nogmaals af te wegen ten aanzien van mogelijke andere locaties, dit alvorens een besluit te treffen en een locatie aan te duiden’.

- richtinggevend deel, p. 48, de zin ‘Indien er omwille van de kwetsbaarheid van de groene...aansluiting bij het bebouwde weefsel gezocht worden’.”

3.3. In uitvoering van de bindende bepaling 2.4.4 van het voormelde GRS met betrekking tot de recreatieve structuur wordt een GRUP “Centrale Sportinfrastructuur” opgemaakt.

Blijkens de toelichtingsnota wenst de gemeente in uitvoering van haar structuurplan (omgevings-) zonevreemde voetbalvelden aan de Lijsterlaan en de Vinkenlaan te Moorsel en de berg van Termunt te Tervuren te herlokalisieren in één centrale sportinfrastructuur, waar de clubs uit het samenwerkingsverband een plaats kunnen krijgen (FC Moorsel en de fusieclub KVT). Op basis van het locatieonderzoek in de toelichtingsnota is het ‘gebied 2 Waalsebaan’ de meest geschikte locatie voor het inplanten van een centrale sportinfrastructuur, en deze locatie wordt verder uitgewerkt in functie van de opmaak van het bestreden GRUP.

Het gebied “Waalsebaan” ligt tussen de Tervuurse woonontwikkelingen “Galgenveld”, “Rotselaarveld” en de “Leopold II wijk” (Congowijk) en de uitlopers van het grootschalig landbouwgebied “Sterreveld”. Het plangebied wordt ontsloten door de Sterrebeeklaan in het oosten en de Waalsebaan in het westen.

3.4. Volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Leuven was het gebied grotendeels bestemd tot agrarisch gebied en deels tot woongebied (ter hoogte van de woningen aan de Rozenlaan en ter hoogte van de trage weg in het verlengde van de Sterrebeeklaan).

3.5. Op 11 mei 2009 beslist het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Tervuren tot de opmaak van een “Locatieonderzoek en opmaak RUP centrale sportinfrastructuur”. De plenaire vergadering vindt plaats op 23 september 2009.

3.6. Op basis van de overeenkomstig het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) door de initiatiefnemer gedane analyse waaruit de redenen blijken waarom geen plan-MER moet worden opgemaakt, heeft de dienst Mer op 20 juli 2010 geconcludeerd dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is. Hierbij wordt het volgende overwogen:

“Het screeningsdossier bevat de nodige informatie over het voorgenomen plan en heeft de relevante milieudisciplines op voldoende wijze besproken. In de Nota betreffende de behandeling van de adviezen i.k.v. het onderzoek tot milieueffectrapportage van het RUP Centrale Sportinfrastructuur en het locatieonderzoek te Tervuren heeft u de ingediende adviezen van diverse administraties (i.k.v. het verzoek tot raadpleging) bovendien voldoende verwerkt. De uitgebrachte adviezen bevatten geen elementen die ertoe strekken te kunnen concluderen dat het uitgevoerde onderzoek naar de aanzienlijkheid van de milieugevolgen onvolledig of onjuist zou zijn.

Volgende aandachtspunten rond de milieueffecten worden nog meegegeven:

1. Voldoende maatregelen naar omwonenden toe dienen genomen te worden op het vlak van mildering van potentiële geluids- en lichthinder. Meer bepaald denken wij aan afzwakkende maatregelen naar intensiteit en stralingsrichting van de lichtarmaturen toe. De inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, zoals thans voorgesteld door het RUP, acht de dienst Mer onontbeerlijk.

2. Voorts kan men redelijkerwijs veronderstellen dat er zich voetbalnetten langsheen de voetbalvelden zullen bevinden. De dienst Mer gaat ervan uit dat deze voldoende transparant zullen zijn en geen aanzienlijk effect op de landschapsbeleving zullen teweegbrengen.”

3.7. Bij besluit van 25 november 2010 van de gemeenteraad van de gemeente Tervuren wordt het GRUP “Centrale Sportinfrastructuur” met onteigeningsplan, voorlopig vastgesteld.

De eerste tot en met de negende verzoekende partij stellen allen eigenaar/bewoner te zijn van een woning gelegen aan de rand van het plangebied, de tiende verzoekende partij van een perceel grond gelegen binnen het plangebied.

3.8. Tijdens het openbaar onderzoek over het ontwerpplan, dat wordt gehouden van 13 december 2010 tot en met 10 februari 2011, worden 12 bezwaarschriften ingediend.

3.9. De gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: de Gecoro) van Tervuren vergadert op 17 maart 2011 over het plandossier, en adviseert de ingediende bezwaren grotendeels ongegrond te bevinden, maar tegelijk naar aanleiding van de ingediende adviezen en bezwaren nog een aantal aanpassingen te doen aan de stedenbouwkundige voorschriften bij het GRUP.

3.10. Bij besluit van 30 maart 2011 van de gemeenteraad van de gemeente Tervuren wordt het GRUP “Centrale Sportinfrastructuur” definitief vastgesteld. Dit is het eerste bestreden besluit.

3.11. Bij besluit van 19 mei 2011 keurt de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant het GRUP “Centrale sportinfrastructuur” van de gemeente Tervuren, bestaande uit een toelichtingsnota, de stedenbouwkundige voorschriften, het grafisch plan, het plan feitelijke en juridische toestand en het onteigeningsplan, goed “met uitsluiting van het woorddeel ‘hoofd-’ in het woord ‘hoofdbebouwing’, bij het onderdeel ‘Inrichting bebouwde ruimte’ op p. 4 van de stedenbouwkundige voorschriften”. Dit is het tweede bestreden besluit.

3.12. Dit besluit wordt bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 juli 2011.

IV. Ontvankelijkheid van de vordering

A. Ratione temporis

4.1. In de mate dat de tweede verwerende partij opmerkt dat “uit het bewijs van aangetekende zending zal dienen te blijken dat verzoekster heeft gereageerd binnen de hiertoe voorziene verjaringstermijn van 60 dagen”, dient te worden vastgesteld dat blijkens de poststempel op de briefomslag waarmee het

verzoekschrift aan de Raad van State is verzonden het beroep op 12 september 2011, en derhalve tijdig, is ingediend. Dat de verzoekende partijen “bijna de volle voorziene 60 dagen” hebben afgewacht en een omvangrijk verzoekschrift hebben ingediend, zoals de tweede verwerende partij opwerpt, doet aan de tijdigheid van de vordering geen afbreuk.

B. Omvang van het verzoekschrift – rechten van verdediging

4.2. De tweede verwerende partij werpt voorts op dat “de vraag (kan) worden gesteld of door deze handelwijze van verzoekers de rechten van verdediging van de verwerende partij niet onnodig worden beknopt, gelet op de korte antwoordtermijn waarover deze beschikt, doch tevens of het talmen van de verzoekende partijen niet de negatie vormt van het vereiste MTHEN dat zij te dezen dienen aan te tonen”.

4.3. De “vraag” stellen kan niet worden beschouwd als een exceptie, zodat er niet moet worden op ingegaan.

C. Belang

4.4. Met betrekking tot het belang van de verzoekende partijen werpt de tweede verwerende partij op:

“2. Met betrekking tot het rechtens vereiste belang dient te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen niet het of een algemeen belang kunnen nastreven doch zeer concreet dienen uiteen te zetten welk belang zij al zouden hebben om het goedgekeurde ruimtelijk uitvoeringsplan aan te vechten voor uw Raad; het loutere feit om in de omgeving woonachtig te zijn impliceert echter geenszins een persoonlijk aanwijsbaar belang dat kan omschreven worden als het voordeel dat de verzoekende partijen zouden kunnen halen uit een eventuele vernietiging van de bestreden beslissing.

Zoals hierna zal blijken slagen de verzoekende partijen er geenszins in om aan te tonen dat de vooropgestelde ontwikkeling van de sportinfrastructuur hun woongenot op een ernstige manier zou gaan verstoren.

De verzoekende partijen kunnen immers geen actio popularis voeren; de verzoekende partijen dienen het bestaan van de voorgehouden hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk te maken en de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk aan te tonen dat er een

rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van het ruimtelijk uitvoeringsplan en de hinder of nadelen die zij voorhouden te ondervinden of te zullen ondervinden; het loutere nabuurschap op zich kan niet zonder meer volstaan om de verzoekende partijen het rechtens vereiste belang bij het voorliggende beroep te verschaffen.

Wat mevrouw Van Essche betreft kan enkel worden vastgesteld dat zij al haar rechten zal kunnen laten gelden in het kader van de onteigeningsprocedure die desgevallend zal worden opgestart hetzij voor de Vrederechter volgens de onteigeningsprocedure bij hoogdringendheid, hetzij voor de rechtbank van eerste aanleg volgens de gewone onteigeningsprocedure.

Hierbij dient opgemerkt dat de betrokken partijen tevens uw Raad op de hoogte dienen te stellen van zodra de gerechtelijke procedure tot onteigening zou worden ingeleid door de gemeente Tervuren bij de burgerlijke rechter; immers, op dat ogenblik is het de vrederechter hetzij de rechtbank van eerste aanleg die bij uitsluiting zowel over de interne als over de externe wettigheid van de onteigeningsprocedure, met inbegrip van de voorafgaande machtiging, zal oordelen.”

4.5. In het verzoekschrift zetten de verzoekende partijen 1 tot en met 5 uiteen allen onmiddellijk aanpalende burens van het betrokken plangebied te zijn, hetgeen door geen van de partijen wordt betwist, en dat zij “dus ingevolge de uitvoering van het RUP in hun onmiddellijke nabijheid geconfronteerd worden met voetbalvelden, een kantine, parkings, ... die hinder genereren daar waar zij nu uitkijken op een open akkerland”. Als zodanig doen zij blijken van het vereiste belang in de zin van artikel 19, eerste lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. De argumenten van de tweede verwerende partij doen aan deze vaststelling geen afbreuk.

Wat betreft de zesde verzoekende partij wordt in het verzoekschrift uiteengezet dat deze eigenaar is van een perceel grond gelegen in het plangebied dat ingevolge het GRUP een andere bestemming krijgt en onteigend wordt. Dit wordt evenmin betwist. Het bestreden GRUP wijzigt aldus zijn rechtstoestand. Hierdoor alleen reeds doet ook de zesde verzoekende partij blijken van het vereiste belang. De argumentatie van de tweede verwerende partij doet aan deze vaststelling geen afbreuk.

De exceptie wordt verworpen.

V. Gegrondheid van de vordering

5.1. Overeenkomstig artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

A. Ernst van de middelen

Vijfde middel

Standpunt van de partijen

5.2. In een vijfde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 4.2.6, § 1, 5° en 4.2.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur,

“Doordat, conform artikel 4.2.6 §1 5° van het DABM er bij het screeningsdossier aangaande de plan Mer plicht een analyse moet gemaakt worden door de initiatiefnemer aangaande een verantwoorde evaluatie van de te verwachten gevolgen voor mens en milieu.

Terwijl er bij de opmaak van de screeningsnota welbepaalde milieueffecten aangaande landschap/zicht, licht en geluid niet onderzocht werden.

En Doordat, indien Uw Raad van oordeel is dat de hierboven aangehaalde elementen wel onderzocht zijn, conform artikel 4.2.3 DABM enkel kon besloten worden tot de ontheffing van de opmaak van een plan Mer indien de initiatiefnemer van het RUP kon aantonen dat er geen aanzienlijke milieueffecten zijn;

Terwijl, de boordeling van de milieueffecten in zulks geval onzorgvuldig en kennelijk onredelijk is aangezien uit de feitelijke gegevens blijkt dat er wel degelijk aanzienlijke milieueffecten ontstaan die nader hadden onderzocht moeten worden in het kader van een plan Mer.

Zodat, het aangehaalde zorgvuldigheidsbeginsel in samenhang met de decretale bepaling geschonden is.

Toelichting bij het middel

124. Bij de besluitvorming en bij de vaststelling en waardering van feiten waarop het besluit berust, moet de nodige zorgvuldigheid aan de dag worden gelegd door de overheid.

125. In onderhavig geval werd er echter overgegaan tot de vaststelling van een RUP zonder rekening te houden met de ingrijpende veranderende situatie op het gebied zonder in het kader van de MER screening rekening te houden met bepaalde milieueffecten. Indien Uw Raad zou oordelen dat wel degelijk alle mogelijke effecten zijn onderzocht, quod non, dan nog is de ontheffingsbeslissing aangaande de opmaak van een plan Mer onzorgvuldig en kennelijk onredelijk daar er diende besloten te worden tot de opmaak van een plan Mer omwille van de aanzienlijke milieueffecten die ontstaan ingevolge de ontwikkeling zoals vooropgesteld in het RUP.

A Eerste onderdeel

126. Artikel 4.2.6 §1 DABM bepaalt:

127. De initiatiefnemer bezorgt de administratie door betekening of tegen ontvangstbewijs een afschrift van de volgende documenten :

‘1. een beschrijving en verduidelijking van het voorgenomen plan of voorgenomen programma, in voorkomend geval met inbegrip van een afbakening van het gebied waarop het plan of programma betrekking heeft;

2. in voorkomend geval de gegevens, met de nodige vertaling, die de administratie nodig heeft voor het aanvangen van de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling;

3. het verzoek van de initiatiefnemer tot raadpleging van de instanties, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid;

4. e uitgebrachte adviezen, vermeld in artikel 4.2.5, tweede lid;

5. de overeenkomstig artikel 4.2.3. § 2. 2°. en artikel 4.2.3. § 3. door de initiatiefnemer gedane analyse, met inbegrip van de redenen waarom geen plan-MER overeenkomstig dit hoofdstuk moet worden opgemaakt. Dit laatste kan ondermeer het geval zijn als :

[...]

in het kader van andere rapportages of beoordelingen reeds een systematische en wetenschappelijk verantwoorde analyse en evaluatie van de te verwachten gevolgen voor mens en milieu werden opgemaakt, die voldoen aan de essentiële kenmerken van een plan-MER zoals vermeld in artikel 4.1.4. § 2.’

128. Ingevolge dit artikel dient er in het kader van het Mer-screeningsdossier een beoordeling gemaakt te worden van alle aanzienlijke milieueffecten. In onderhavig geval zijn echter niet alle effecten onderzocht zodat, mede ingevolge het zorgvuldigheidsbeginsel, de besluitvorming aangaande het RUP is aangetast door een onwettigheid.

129. Met betrekking tot de lichthinder wordt in het screeningsdossier niet onderzocht in hoeverre de verschillende lichtmasten een lichtpollutie of lichtvervuiling met zich meebrengen. Hieraan gekoppeld wordt verwezen naar het vierde middel aangaande de stedenbouwkundige voorschriften. Er is in deze stedenbouwkundige voorschriften geenszins bepaald waar de betrokken lichtmasten kunnen geplaatst worden (artikel 4.2 stedenbouwkundige voorschriften) zodat ook niet onderzocht is geworden wat de milieu-impact is van de betrokken lichtmasten. Er is niet onderzocht wat er met de lichtvervuiling gebeurt naar de omgeving toe. Echter is deze

lichtvervuiling inherent en zeer belangrijk bij het onderzoek naar een sportcomplex met voetbalvelden. Voetbal blijft een wintersport en dus zullen de lichten elke avond branden tijdens de trainingen en wedstrijden. Dit milieueffect is niet onderzocht.

130. Met betrekking tot het geluid wordt in het ontheffingsdossier wel degelijk erkend dat er aanzienlijke geluidshinder ontstaat door het sportcomplex, vooral 's avonds en tijdens het weekend. Ter zake dient echter een onderscheid gemaakt te worden tussen twee gebieden.

131. Ten eerste is er oost-west gebied waar een zone voor buffering is voorzien, (artikel 8.2 stedenbouwkundige voorschriften). Er werd echter niet onderzocht in hoeverre deze bomen, struiken, hagen, ... wel degelijk kunnen volstaan als geluidsdempend. Er werd niet onderzocht wat het effect is van deze buffering naar het geluid toe, nochtans onontbeerlijk aangezien men zelf heeft erkend dat er wel degelijk een aanzienlijke geluidshinder zal zijn.

132. In de zone voor sport en spel (grenzend aan de Sterrebeeklaan) wordt verwezen naar een buffering door een niveauverschil of door een haag van 1,10 meter hoogte doch onbekende breedte, (artikel 4.2) In het screeningsdossier werd echter een onderzoek gedaan naar de geluidshinder enkel en alleen op basis van een niveauverschil. Aanvullend op dit niveauverschil kan nog gewerkt worden met keermuren, taluds, ... en dit omzeggens het screeningsdossier. In de huidige stedenbouwkundige voorschriften wordt nu in deze zone voorzien in de mogelijk(heid) van buffering ofwel op basis van een niveauverschil ofwel op basis van hagen. Er kan dus enkel voorzien worden in hagen doch dit is niet het uitgangspunt geweest van het screeningsdossier.

133. Uit het voorgaande dient dan ook reeds besloten te worden dat er in het screeningsdossier andere uitgangspunten zijn genomen dan in het bestreden RUP. Er zijn in het screeningsdossier andere vooronderstellingen gemaakt dan degene die thans zijn vastgelegd in de stedenbouwkundige voorschriften bij het RUP. Om deze reden zijn de bestreden beslissingen reeds onwettig.

(...)

137. Al de voorgaande effecten zijn niet onderzocht in het kader van het Mer-screeningsdossier zodat ingevolge het artikel 4.2.6 §1 5° DABM, juncto het zorgvuldigheidsbeginsel, moet besloten worden tot een onwettig(e) samenstelling van het screeningsdossier, hetgeen de onwettigheid met zich meebrengt van de bestreden besluiten.

B Tweede onderdeel

138. Indien Uw Raad alsnog van oordeel zou zijn dat wel degelijk alle milieueffecten werden onderzocht in het screeningsdossier, quod non, dan nog schenden de bestreden besluiten artikel 4.2.3 DABM aangezien uit dit artikel volgt dat er een plan Mer moet opgemaakt worden indien blijkt dat het RUP aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengt.

139. Aangezien er met verschillende aanzienlijke milieuaspecten geen voldoende rekening is gehouden bestaat er een onwettige ontheffingsbeslissing. Er had geenszins besloten kunnen worden tot het niet opmaken van een plan Mer aangezien de omvorming van een open akkerland naar een gemeenschapsvoorziening (zone voor sport en spel) te midden een woonwijk zeer veel bijkomende hinder genereert die diende

onderzocht te worden in een plan Mer. De ontheffingsbeslissing is dan ook kennelijk onredelijk aangezien zij geen rekening houdt met deze hinder.

140. Hierin worden verzoekende partijen mede gesterkt door de ontheffingsbeslissing die uitdrukkelijk stelt dat er flankerende maatregelen moeten voorzien worden in het RUP omwille van de milieueffecten. Hiermee erkent men vooreerst dat er wel degelijk aanzienlijke hinder is, die dan niet moet onderzocht worden? Daarenboven hadden deze flankerende maatregelen voordien opgenomen te worden zodat deze konden beoordeeld worden door de cel-Mer om zo desgevallend een ontheffing toe te staan, (...)

141. Omwille van de kennelijke onzorgvuldige en bijgevolg onwettig(e) beslissing tot ontheffing zijn de beide bestreden besluiten aangetast door een onwettigheid daar zij instemmen met een RUP dat onwettig is tot stand gekomen, met name zonder het nodige plan Mer.

142. Met volgende hinderaspecten is geen afdoende rekening gehouden in het dossier aangaande de aanvraag tot ontheffing van de opmaak van een plan Mer en navolgende ontheffingsbeslissing:

- Licht en geluidshinder

143. Het voorzien van een centrale sportinfrastructuur met vier voetbalvelden, parkings, kantine, tribune, ... zal, zoals gesteld, aanzienlijk ingrijpen in de woon- en levenskwaliteit van partijen. Specifiek in onderhavig geval betreft dit geluidshinder en de hinder ingevolge het veelvuldig branden van licht.

144. Er zou dagelijks gebruik gemaakt worden van de terreinen, zodat er dagelijks geluidshinder is en er tevens dagelijks lichtmasten voor verlichting en vervuiling(lichtpollutie) zullen zorgen. Vooral in het weekend, op woensdagnamiddag en 's avonds zal intensief gebruik gemaakt worden van de site. D.i. echter een moment waarop de woonkwaliteit net meer gegarandeerd moet worden.

145. De lichtpollutie en de hinder ingevolge het branden van de lichtmasten is eveneens voor de hand liggend. Dergelijke masten zijn om en bij de tien meter hoog en zullen beeldbepalend zijn voor de omgeving. Deze lichtmasten zijn bovendien nagenoeg het ganse seizoen in werking daar voetbal een wintersport is en bijgevolg wordt beoefend op momenten dat de duisternis vroeg invalt.

(...)

150. Het hoofdobjectief van de Plan-Mer is net om via een verbeterde rapportage naar een beter geïnformeerde besluitvorming te streven en dit vanuit milieuoverwegingen. Men wil immers voorkomen dat het milieubelang uit het oog wordt verloren en enkel technische en/of sociaal-economische facetten een rol zouden spelen bij het nemen van beslissingen zoals de opmaak van RUP.

151. In de MER-screening is er een gebrek aan studie m.b.t. de geluids-, licht- zicht- en mobiliteitsproblematiek. Deze behoren tot de evidente hinderaspecten die voor de omwonenden de meest negatieve impact hebben op hun woonklimaat. (...) Van een MER-screening mag redelijkerwijze verwacht worden dat er enerzijds een inschatting wordt gemaakt van de te verwachten hinderaspecten en dat er anderzijds concrete voorstellen worden geformuleerd van te nemen milderende maatregelen.

152. Deze effecten op het leefmilieu werden echter niet voldoende belicht in het kader van de Mer screening hetgeen desondanks toch diende te gebeuren. Ten einde een behoorlijke besluitvorming te garanderen en ingevolge een ingrijpende verandering in de omgeving door het betrokken project, diende ingevolge artikel 4.3.2 DABM een plan-Mer opgemaakt te worden. De ontheffingsbeslissing is kennelijk onredelijk en tast bijgevolg de wettigheid van de bestreden beslissingen aan.”

5.3. In haar nota met opmerkingen antwoordt de eerste verwerende partij:

“(3) Antwoord

85. De regeling inzake de plan-MER plicht is, luidens artikel 4.2.1. DABM, van toepassing op ‘ieder plan of programma dat het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project’.

86. Overeenkomstig artikel 4.2.3. DABM moet ieder ‘plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt,... alvorens het kan worden goedgekeurd, aan een milieu-effectrapportage (worden) onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk’.

Artikel 4.2.3., §2 DABM bepaalt in dat verband dat

‘voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer:

1° het plan of programma betrekking heeft op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik, en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project opgesomd in bijlagen I en II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieu-effectrapportage; 2° voor een ander plan of programma dan deze vermeld onder 1°, de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, niet aantoont dat dit plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijk milieueffecten’

Artikel 4.2.3., §3 DABM vervolgt dat

‘Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

De Vlaams Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten'

87. Deze artikelen dienen te worden gelezen in het licht van de artikelen 1 en 3 van Richtlijn 2011/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (hierna de 'plan-MER richtlijn').

Artikel 1 van deze richtlijn stelt dat de richtlijn ten doel heeft te voorzien in ondermeer de integratie van milieuoverwegingen in de voorbereiding en vaststelling van plannen en programma's 'door ervoor te zorgen dat bepaalde plannen en programma's die aanzienlijke effecten op het milieu kunnen hebben overeenkomstig deze richtlijn aan een milieubeoordeling worden onderworpen'.

Artikel 4 lid 1 stelt dat een (...) milieubeoordeling wordt uitgevoerd voor de in de artikelen 4, lid 2, 3 en 4 bedoelde plannen en programma's 'die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.'

Voor lokale plannen inzake ruimtelijke ordening die het gebruik bepalen van kleine gebieden op lokaal niveau is een milieubeoordeling overeenkomstig artikel 4 lid 3 alleen dan verplicht 'wanneer de lidstaten bepalen dat zij aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben'.

Artikel 4, lid 5 van de plan-MER richtlijn geeft een nadere toelichting over wat onder 'aanzienlijke effecten' dient te worden verstaan. Het stelt:

'De lidstaten stellen vast, door een onderzoek per geval of door specificatie van soorten plannen en programma's, of door combinatie van beide werkwijzen, of de in de leden 3 en 4 bedoelde plannen of programma's aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. Hierbij houden zij voor alle gevallen rekening met de relevante criteria van bijlage II, om ervoor te zorgen dat plannen en programma's met mogelijke aanzienlijke milieueffecten door deze richtlijn zijn gedekt.'

Bijlage II bij de plan-MER richtlijn stelt wat volgt:

'Criteria voor de vaststelling van de mogelijke aanzienlijke effecten zoals bedoeld in artikel 3, lid 5

1. De kenmerken van plannen en programma's, in het bijzonder gelet op

- de mate waarin het plan of programma een kader vormt voor projecten en andere activiteiten met betrekking tot de ligging, aard, omvang en gebruiksvoorwaarden alsmede wat betreft de toewijzing van hulpbronnen;
- de mate waarin het plan of programma andere plannen en programma's, met inbegrip van die welke deel zijn van een hiërarchisch geheel, beïnvloedt;
- de relevantie van het plan of programma voor de integratie van milieuoverwegingen, vooral met het oog op de bevordering van duurzame ontwikkeling;
- milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma;
- de relevantie van het plan of programma voor de toepassing van de milieuwetgeving van de Gemeenschap (bijv. plannen en programma's in verband met afvalstoffenbeheer of waterbescherming)..

2. Kenmerken van de effecten en van de gebieden die kunnen worden beïnvloed, in het bijzonder gelet op:

- de waarschijnlijkheid, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten;
- de cumulatieve aard van de effecten;
- de grensoverschrijdende aard van de effecten;
- de risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu (bijv. door ongevallen);
- de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied en omvang van de bevolking die getroffen kan worden);
- de waarde en kwetsbaarheid van het gebied dat kan worden beïnvloed gelet op:
 - bijzondere natuurlijke kenmerken of cultureel erfgoed;
 - de overschrijding van de milieukwaliteitsnormen of van grenswaarden;
 - intensief grondgebruik;
- de effecten op gebieden en landschappen die door een lidstaat, door de Gemeenschap, dan wel in internationaal verband als beschermd gebied zijn erkend.'

In dat verband kan verder worden gewezen op de richtlijnen die de Europese Commissie heeft opgesteld voor de screening van de project-MER plicht. In deze richtlijn heeft de Commissie een checklist opgenomen om het beslissingsproces om te weten of het effect aanzienlijk kan zijn te begeleiden.

Deze vragen zijn, vertaald:

- 'Zal er een grote verandering zijn in de milieumomstandigheden
- Zullen de nieuwe ontwikkelingen in wanverhouding zijn tot het bestaande milieu
- Zal het effect ongewoon zijn in de omgeving, of bijzonder complex
- Zal het effect zich uitstrekken over een groot gebied
- Is er een risico op een grensoverschrijdend effect
- Zullen er veel mensen beïnvloed worden
- Zullen er vele receptoren of andere types (fauna en flora, inrichtingen) beïnvloed worden
- Zullen er waardevolle of zeldzame hulpbronnen beïnvloed worden
- Is er een risico dat bestaande milieustandaarden worden doorbroken
- Is er een risico dat beschermde sites worden beïnvloed
- Is er een grote kans dat het effect ontstaat
- Zal het effect gedurende een lange tijd voortduren
- Is het effect permanent of eerder tijdelijk
- Is het effect voortdurend dan wel intermitterend
- Als het intermitterend is, is het frequent dan wel zeldzaam
- Zal het effect omkeerbaar zijn
- Zal het moeilijk zijn om het effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.'

Op te merken valt dat de mogelijkheid om het effect te milderen relevant is om te oordelen of het effect 'significant' is.

88. De beslissing omtrent de aan- of afwezigheid van aanzienlijke effecten dient te worden genomen in het kader van de zogenaamde ‘plan-MER’ screening.

Deze plan-MER screening gebeurt overeenkomstig (...) de artikelen 4.2.5. tot 4.2.7. van het DABM.

Artikel 4.2.6., § 1 stelt dat:

‘De initiatiefnemer bezorgt de administratie door betekening of tegen ontvangstbewijs een afschrift van de volgende documenten :

- een beschrijving en verduidelijking van het voorgenomen plan of voorgenomen programma, in voorkomend geval met inbegrip van een afbakening van het gebied waarop het plan of programma betrekking heeft;
- in voorkomend geval de gegevens, met de nodige vertaling, die de administratie nodig heeft voor het aanvangen van de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling;
- het verzoek van de initiatiefnemer tot raadpleging van de instanties, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid;
- de uitgebrachte adviezen, vermeld in artikel 4.2.5, tweede lid;
- de overeenkomstig artikel 4.2.3, § 2, 2°, en artikel 4.2.3, § 3, door de initiatiefnemer gedane analyse, met inbegrip van de redenen waarom geen plan-MER overeenkomstig dit hoofdstuk moet worden opgemaakt. Dit laatste kan ondermeer het geval zijn als:

[...]

in het kader van andere rapportages of beoordelingen reeds een systematische en wetenschappelijk verantwoorde analyse en evaluatie van de te verwachten gevolgen voor mens en milieu werden opgemaakt, die voldoen aan de essentiële kenmerken van een plan-MER zoals vermeld in artikel 4.1.4, § 2.’

Artikel 4.6.2., §2 stelt vervolgens:

‘De administratie neemt binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de documenten, vermeld in § 1, een beslissing inzake de opmaak van een plan-MER.’

89. Uit deze bepalingen vloeit voort dat plannen die het gebruik bepalen van een klein gebied op lokaal niveau, wat ontegensprekelijk het geval is voor het voorliggende plan, niet onderworpen dienen te worden aan een plan-MER plicht, op voorwaarde dat de initiatiefnemer aantoont dat het plan of programma geen aanzienlijke effecten kan hebben.

Op dit punt verschilt het plan-MER van de plannen voor projecten die verplicht of potentieel aan een project-MER moeten worden onderworpen. Voor die plannen bestaat in beginsel de verplichting om een plan-MER uit te voeren, en komt de ontheffing dus neer op het toekennen van een uitzondering op een principiële plan-MER plicht.

De beslissing of het plan aanzienlijke effecten is het resultaat van een beoordeling door de cel-MER, die terzake over een discretionaire bevoegdheid beschikt.

De Raad van State vermag de beslissing van de cel-MER controleren op de wettigheid, maar mag zich niet in de plaats stellen van de cel-MER. Enkel een kennelijk onredelijke beoordeling van de cel-MER op dat punt kan tot onwettigheid van de beslissing leiden.

(a) Eerste onderdeel

90. De wetgeving vereist niet, en de verzoekende partijen beweren ook niet, dat de beslissing van de cel-MER formeel gemotiveerd moet zijn.

De verzoekende partijen voeren in dit middelonderdeel geen schending van het redelijkheidsbeginsel aan. Zij beweren bijgevolg niet dat het oordeel van de cel-MER kennelijk onredelijk is.

In het middel wordt wel in essentie aangevoerd dat de screeningsnota onvoldoende informatie bevat om oordeelkundig tot een beslissing te komen.

Deze aantijging is niet correct.

91. Te dezen heeft de ontwerper een screeningsnota voor een plan-MER ingediend.

Deze nota bevat een uitwerking van het voorgenomen RUP, met onder meer een omschrijving van de bestaande ruimtelijke toestand, de bestaande juridische en planningscontext, de ruimtelijke knelpunten en potenties van de site, de doelstellingen concepten en visie die aan het RUP ten grondslag liggen, een onderzoek naar de effecten (van) het RUP, een omschrijving van de gevolgen voor de juridisch-bestaande toestand en een reeks administratieve inlichtingen.

Bij de omschrijving van de effecten wordt nader ingegaan op de implicaties op de discipline bodem en grondwater, op de discipline geluid, op de discipline lucht, op de discipline landschap, bouwkundige erfgoed en archeologie, op de discipline fauna en flora en op de discipline mens en ruimte. Hieronder vallen onder meer de effecten inzake mobiliteit en landbouw.

Uit de screeningsnota blijkt verder dat deze nota voorafgaandelijk werd besproken met de Dienst Begeleiding Gebiedsgerichte processen, en dat het ontwerp van nota aan het resultaat van die besprekingen werd aangepast.

In deze nota was een uitgebreid voorontwerp van RUP verwerkt.

92. In het middel gaan de verzoekende partijen ervan uit dat niet alle relevante effecten zijn onderzocht.

(i) Lichthinder

93. Zij beweren vooreerst dat er met betrekking tot de lichthinder niet wordt onderzocht in hoeverre de verschillende lichtmasten een lichtpollutie of lichtvervuiling met zich meebrengen.

Het volstaat evenwel om de screeningsnota te lezen om te zien dat er wel aandacht werd besteed aan de lichthinder.

De nota stelt met name (...):

‘Kritische succesfactoren voor de ontwikkeling van de Centrale Sportinfrastructuur Aandachtspunten bij de inplanting van de Centrale Sportinfrastructuur. Om te komen tot een succesvolle realisatie, dienen eventuele negatieve gevolgen van de zone passend te worden ingeperkt ten opzichte van de omliggende woonomgeving. Hierbij kunnen drie sporen gedefinieerd worden:

- Flankerende maatregelen: Deze maatregelen bestaan voornamelijk uit technische aspecten die gerealiseerd kunnen worden op de eigenlijke recreatiesite, zoals een goede keuze in verlichtingselementen waarbij de hoeveelheid rechtstreeks opwaarts en weerkaatst licht sterkt beperkt kan worden, of door het inrichten van substantiële groenvolumes ten opzichte van de bestaande achtertuinen.’

Deze passage staat vermeld in de uitgewerkte visie op het gebied.

In de reeds in de screeningsnota voorgestelde stedenbouwkundige voorschriften staat verder:

‘Het plaatsen van verlichting is overal in de zone toegelaten in functie van de veiligheid en het gebruik van de zone. Bij de inplanting en keuze van de verlichtingselementen (lichtsterkte, straalrichting) dient er rekening gehouden te worden met de privacy en comfort van de omwonenden.’

In de bespreking van de effecten staat verder:

‘Aangezien het evident is dat de sportvelden ook ’s avonds gebruik kunnen worden, is het aannemelijk dat de sportinfrastructuur enige lichtverspreiding met zich mee zal brengen. De stedenbouwkundige voorschriften voorzien dat bij de inplanting en de keuze van de verlichtingselementen (lichtsterkte en straalrichting) er rekening dient te worden gehouden met de privacy en comfort van de omwonenden’.

In het kader van de screening werd geenszins genegeerd dat er sprake is van enige lichtverspreiding. Dit effect werd als dusdanig beschreven, met een voorstel van milderende maatregelen.

Het feit dat er effecten zijn betekent niet dat er een plan-MER plicht is. Die plan-MER plicht is er pas van zodra er ‘aanzienlijke effecten’ zijn.

De cel-MER was van mening dat het screeningsdossier volledig was, dat de relevante milieudisciplines op voldoende wijze besproken waren en dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen.

De verzoekende partijen brengen geen enkel gegeven aan waaruit zou blijken dat de analyse van de effecten, zoals die overeenkomst 4.2.6., § 1 DABM dient te gebeuren, niet volstaat om tot het oordeel te kunnen komen dat er geen signifi(cant) effect is.

Wanneer men rekening houdt met de checklist die de Europese Commissie heeft opgesteld voor de project-MER's, blijkt dat voor de vraag naar de effecten van lichthinder nagenoeg alle vragen een antwoord opleveren dat wijst op een niet aanzienlijk effect:

Zal er een grote verandering zijn in de milieuomstandigheden

Nee: het gaat om een ontwikkeling in een gebied waar al menselijk(e) activiteit is, en waar ’s avonds al licht aanwezig is van de omliggende woningen, straatverlichting en verkeer

Zullen de nieuwe ontwikkelingen in wanverhouding zijn tot het bestaande milieu

Nee: het gaat om voetbalvelden bestemd voor lokale voetbalploegen

Zal het effect ongewoon zijn in de omgeving, of bijzonder complex

Nee

Zal het effect zich uitstrekken over een groot gebied

Nee: lichthinder is van nature lokaal, aangezien de intensiteit van licht exponentieel afneemt in verhouding met de afstand

Is er een risico op een grensoverschrijdend effect

Nee

Zullen er veel mensen beïnvloed worden

Nee, mogelijk(e) impact is beperkt tot de directe omwonenden

Zullen er vele receptoren of andere types (fauna en flora, inrichtingen) beïnvloed worden

Nee, er zijn alleen woningen in de omgeving, en geen sites met bijzondere fauna of flora

Zullen er waardevolle of zeldzame hulpbronnen beïnvloed worden
nee

Is er een risico dat bestaande milieustandaarden worden doorbroken
nee

Is er een risico dat beschermde sites worden beïnvloed
nee

Is er een grote kans dat het effect ontstaat
Ja

Zal het effect gedurende een lange tijd voortduren

Nee; lichthinder is beperkt tot de avonden (niet de nachten)

Is het effect permanent of eerder tijdelijk

Het effect is permanent

Is het effect voortdurend dan wel intermitterend

Het effect is intermitterend

Als het intermitterend is, is het frequent dan wel zeldzaam

Het effect is frequent

Zal het effect omkeerbaar zijn

Het effect is volledig omkeerbaar

Zal het moeilijk zijn om het effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.'

Het effect kan niet worden vermeden, maar wel in grote mate worden beperkt door oordeelkundige plaatsing van de lichtmasten, door het oordeelkundig afstemmen van de schijninrichting en de intensiteit, door het gebruik van armaturen die uitwaaiëring tegengaan e.d.

In het licht van dit gegeven diende de initiatiefnemer het effect niet verder te onderzoeken, en was het niet kennelijk onredelijk van de cel-MER om ter zake niet meer gegevens te verlangen. De verzoekende partijen tonen het tegendeel alvast niet aan. Zij beperken zich tot de bewering dat de nota niet voldoende informatie bevat, zonder zelfs in te gaan op de passages waar de potentiële lichthinder wel behandeld wordt.

94. Hierbij kan worden op(ge)merkt dat de potentiële lichthinder ook aan bod is gekomen in het openbaar onderzoek. De verzoekende partijen hadden deze hinder ook in het bezwaarschrift aangevoerd. De Gecoro antwoordt hierop wat volgt:

'De inplanting van de verlichting kan worden verwacht langsheen de velden. De lichten die het dichtst bij de woningen staan, zullen van deze woningen afgekeerd zijn.

Voor de woningen aan de Sterrebeeklaan is deze verlichting te situeren ten aanzien van de voorgevels van deze woningen. Tussen de sportvelden en deze woningen bevinden zich reeds een straat met straatverlichting. Door oordeelkundige aanpassing van de inplanting, de lichtsterkte en de straalrichting kan worden verkregen dat de belichting van deze voorgevels slechts in beperkte mate afwijkt van het bestaande belichtingsniveau. De achtergevels worden door deze lichten niet verlicht. Aangezien te verwachten

valt dat de verlichting wordt uitgeschakeld indien er geen activiteiten zijn, zal de verlichting niet in de late avond, 's nachts of in de ochtend ingeschakeld zijn. De eventuele lichthinder kan op die wijze op afdoende wijze worden beperkt.

De woningen aan de noordzijde en de zuidzijde grenzen wel met een zij- of achtertuin rechtstreeks aan de site. Hier is wel voorzien in een bufferzone met een breedte van 15 meter. De verordenende voorschriften bepalen dat de samenstelling van het plantenmateriaal (bomen, heesters en hagen) dient te gebeuren op basis van streekeigen en inheemse laag- en hoogstammig groen. De beplanting in de 'bufferzones' dienen etagegewijs opgebouwd te worden, waarbij een gelaagde structuur te herkennen is van kruidlaag, struiklaag tot boomlaag. In de grafisch aangeduide noordelijke bufferzones dient de gelaagde zijde met de boomlaag georiënteerd te worden langsheen de bestemmingsgrens met de 'zone voor sport en spel'. De aanleg van de bufferzone moet worden aangelegd binnen het jaar volgend op het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning voor een gehele of gedeeltelijke ontwikkeling van de zone voor sport en spel. Ook hier geldt dat de verlichting op de velden zal worden gericht, en dat de verlichting die het dichtst bij de woningen staat, van de woningen is weggericht.

De parking kan mogelijk langer verlicht worden dan de velden. Ook hier geldt evenwel dat de zone waar de parking kan worden aangelegd, met een bufferzone is afgeschermd van de woningen. De behoeften inzake verlichting van een parking zijn evenwel totaal anders dan die van een sportveld. De verlichting moet minder hoog geplaatst worden, en minder intens zijn. De intensiteit moet die van een gewone straatverlichting niet overtreffen. Het bewuste voorschrift kan dan ook hier volstaan om de lichthinder te beperken.'

(ii) Geluid.

95. De verzoekende partijen beweren verder dat de screeningsnota zou erkennen dat er aanzienlijke geluidseffecten zouden zijn. De mogelijkheden tot mildering zouden niet zijn onderzocht. Bovendien zouden bepaalde milderende voorwaarden niet in de voorschriften zijn opgenomen.

96. De screeningsnota stelt hierover wat volgt:

97. De verzoekende partijen stellen ten onrechte dat de nota zou erkennen dat er aanzienlijk geluidshinder zal zijn. De nota erkent dat er een impact zal zijn, maar stelt nergens dat die aanzienlijk is, in tegendeel.

De nota maakt melding van de volgende elementen die de geluidsimpact beperken:

- Het feit dat het gaat om lokale voorzieningen, en dat de geluidsimpact zich voornamelijk in de weekends tijdens wedstrijden zal voordoen
- De afstand tot de dichtst(t)bijzijnde woningen
- Het bouwen van de wedstrijdinfrastructuur op grotere afstand van de woningen
- Het voorzien van de parkeervoorzieningen en de ontsluiting langsheen de Waalsebaan

- De fysische aard van het terrein, die maakt dat één en ander in terrassen moet worden aangelegd

98. De verzoekende partijen stellen verder ten onrechte dat de nota voor geluidsdemping in oost-westelijke richting enkel rekening houdt met een buffering met groen. Uit het voorgaande blijkt dat die groenbuffer terzake geen beoordelingselement is geweest. De nota verwijst naar de afstand tot deze woningen, niet naar de aanleg van een buffer.

99. De verzoekende partijen stellen verder ten onrechte dat de nota een ander uitgangspunt zou hanteren dan het uiteindelijke RUP.

In de toelichtingsnota van het RUP is voorgaande passage immers integraal overgenomen.

Uiteraard is het fysische voorkomen van het gebied niet gewijzigd sinds de nota. Het is vooral dat fysische voorkomen dat volgens de nota belangrijke gevolgen had naar geluidsreductie.

De verplichting tot het aanleggen van terrassen vloeit voort uit het fysische voorkomen van het terrein. In de uiteindelijk goedgekeurde voorschriften is de aanleg in terrassen ook als voorschrift opgelegd. Dit maakt het ook noodzakelijk om te werken met taluds e.d.

In de definitieve voorschriften zijn nog aanvullende voorschriften opgenomen die maken dat, overeenkomstig de suggestie die gemaakt werd in de nota, enkel het verste veld de belangrijkste wedstrijden kan opvangen.

De verzoekende partijen uiten verder geen kritiek op de in de nota voorgestelde maatregelen. Zij voeren niet aan, laat staan dat zij bewijzen, dat de cel-MER op grond van het in de nota uiteengezette niet in redelijkheid kon beslissen dat er geen aanzienlijke effecten konden ontstaan.

100. Hierbij kan worden op(ge)merkt dat de potentiële geluidshinder ook aan bod is gekomen in het openbaar onderzoek. De verzoekende partijen hadden deze hinder ook in het bezwaarschrift aangevoerd. De Gecoro antwoordt hierop wat volgt:

(...)

(b) Tweede onderdeel

110. De verzoekende partijen stellen in de aanhef van het tweede onderdeel van het middel wat volgt:

‘Indien Uw Raad alsnog van oordeel zou zijn dat wel degelijk alle milieueffecten werden onderzocht in het screeningsdossier, quod non, dan nog schenden de bestreden besluiten artikel 4.2.3 DABM aangezien uit dit artikel volgt dat er een plan Mer moet opgemaakt worden indien blijkt dat het RUP aanzienlijke milieueffecten met zich meebrengt’

Hier voeren zij wel aan dat de ontheffingsbeslissing ‘kennelijk onredelijk’ is omdat de omvorming van een open akkerland naar een gemeenschapsvoorziening zeer veel bijkomende hinder genereert. De verzoekende partijen voelen zich gesterkt door het feit dat de ontheffingsbeslissing flankerende maatregelen oplegt, waaruit zou blijken dat men wel erkent dat er aanzienlijke hinder is.

De verzoekende partijen verwijzen terzake naar de hinder inzake licht en de hinder wegens het wegnemen van het zicht op een open landschap.

III. In dit middelonder(deel) pogen de verzoekende partijen zich in de plaats te stellen van de cel-MER. Deze oordeelde op grond van een dossier

waarvan de inhoud slechts op zeer beperkte punten (en dan nog onterecht) wordt betwist dat er geen sprake was van aanzienlijke effecten.

De verzoekende partijen blijken de belangrijke hinder die zij menen te ondervinden, automatisch gelijk te stellen met een aanzienlijk effect op het leefmilieu. Dit is onterecht. Een plan-MER moet worden gemaakt indien er aanzienlijke effecten op het leefmilieu te verwachten zijn, maar niet noodzakelijk indien enkele omwonenden een bepaald hinderaspect, zelfs op ernstige wijze, zullen ondervinden.

Uit de toelichting van de commissie bij het begrip ‘aanzienlijke effecten’ (...) kan blijken dat niet enkel lichthinder maar ook een hinder door verlies aan uitzicht door enkelen niet wijst op ‘aanzienlijke effecten’.

Zal er een grote verandering zijn in de milieuomstandigheden

Nee: het vrije uitzicht blijft zelfs deels bestaan, er zullen enkel een aantal constructies worden gebouwd die het vergezicht op zich niet verstoren

Zullen de nieuwe ontwikkelingen in wanverhouding zijn tot het bestaande milieu

Nee: het gaat om voetbalvelden bestemd voor lokale voetbalploegen

Zal het effect ongewoon zijn in de omgeving, of bijzonder complex

Nee

Zal het effect zich uitstrekken over een groot gebied

Nee: het uitzichtverlies doet zich op een beperkt aantal plaatsen voor

Is er een risico op een grensoverschrijdend effect

Nee

Zullen er veel mensen beïnvloed worden

Nee, mogelijk(e) impact is beperkt tot de directe omwonenden

Zullen er vele receptoren of andere types (fauna en flora, inrichtingen) beïnvloed worden

Nee

Zullen er waardevolle of zeldzame hulpbronnen beïnvloed worden

Nee

Is er een risico dat bestaande milieustandaarden worden doorbroken

Nee

Is er een risico dat beschermde sites worden beïnvloed

Nee

Is er een grote kans dat het effect ontstaat

Ja

Zal het effect gedurende een lange tijd voortduren

Ja

Is het effect permanent of eerder tijdelijk

Het effect is perman(ent)

Is het effect voortdurend dan wel intermitterend

Het effect is voortdurend

Als het intermitterend is, is het frequent dan wel zeldzaam

n.v.t.

Zal het effect omkeerbaar zijn

Het effect is volledig omkeerbaar

Zal het moeilijk zijn om het effect te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.’

Het effect kan niet volledig worden vermeden, maar wel in grote mate worden beperkt door beperking van het aantal gebouwen, door landschappelijke inpassing e.d.

(...)

113. Het enkele feit dat in de ontheffingsbeslissing aandacht wordt gevraagd voor bepaalde problemen, betekent niet dat de cel-MER erkent dat er aanzienlijke effecten zijn.

De cel-MER heeft enkel een aantal ‘aandachtspunten’ meegegeven.

Op deze wijze geeft de cel-MER aan dat er inderdaad sprake is van een mogelijke impact op het punt van geluid en licht, maar, zoals hierboven werd aangegeven, betekent dit geenszins dat een plan-MER noodzakelijk is, aangezien dit slechts nodig is bij een ‘aanzienlijk’ effect.

114. Hierbij kan verder worden opgemerkt dat de bewuste aandachtspunten betrekking hebben op het milderen van de potentiële geluids- en lichthinder, waarvoor in de screeningsnota zelf een aantal milderende maatregelen werden voorgesteld. De aanbeveling van de cel-MER heeft precies betrekking op die milderende maatregelen.

De cel-MER acht deze onontbeerlijk. Deze maatregelen werden ook in de voorschriften opgenomen, of vloeien voort uit het fysisch voorkomen van de site.”

5.4. In haar nota met opmerkingen antwoordt de tweede verwerende partij:

“Vooreerst dient opgemerkt dat het plan niet van rechtswege plan-MER-plichtig is.

Vervolgens heeft de dienst ruimtelijke ordening van de provincie Vlaams-Brabant op datum van 30 april 2010 bevestigd dat aangezien het ruimtelijk uitvoeringsplan de wijziging beoogt van het juridisch kader inzake ruimtelijke ordening voor beperkte gebieden op lokaal niveau, het plan niet onder de MER-plicht valt.

Hierbij heeft de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar op datum van 17 mei 2010 geadviseerd dat de uitgevoerde milieuscreening voldoende aangeeft dat de mogelijke milieueffecten op de ruimtelijke ordening relatief beperkt blijven en evenzo, dat wat het effect op de mobiliteit betreft, de nota voldoende aangeeft dat de mobiliteitseffecten de draagkracht van de omgeving niet overschrijden.

De gewestelijk erfgoed ambtenaar heeft op 17 mei 2010 bevestigd dat vanuit de discipline Onroerend Erfgoed de opmaak van een MER niet noodzakelijk wordt geacht.

Wonen Vlaams-Brabant, Vlaamse overheid, geeft in haar advies van 22 april 2010 met betrekking tot de MER-plicht te kennen: ‘Wonen-Vlaanderen heeft geen verdere opmerkingen en treedt de visie in deze screeningsnota bij. De mogelijke milieueffecten m. b. t. wonen zijn in het dossier voldoende beschreven. Er is van een plan-MER geen bijkomende informatie te verwachten.’

Ook het departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwwontwikkeling geeft op datum van 17 mei 2010 een positief advies voor de screening plan-MER: 'zij gaat er met andere woorden mee akkoord dat het voorgenomen plan in zijn huidige vorm geen aanzienlijke milieueffecten kan genereren'.

Duurzame Landbouwwontwikkeling stelt dan ook dat vanuit landbouwkundig standpunt de opmaak van een plan-MER niet noodzakelijk is en dat: 'op basis van deze argumenten, en na vergelijking met de verschillende alternatieven, acht de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, de keuze van deze locatie eveneens als het meest voor de hand liggend. Zij heeft ook geen verdere opmerkingen bij het voorliggend zeer volledig document.'

Natuur en Bos treedt in haar advies van 14 mei 2010 'dan ook de conclusies van de screening ter zake bij en acht een verdere effectbeoordeling onder de vorm van een plan-MER voor de discipline fauna en flora niet noodzakelijk.'

Ook de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke rijkdommen is de mening toegedaan in haar advies van 21 mei 2010 dat in het onderhavig RUP het aspect bodembescherming voldoende en correct beschreven is;

De Vlaamse Milieumaatschappij geeft per 28 mei 2010 volgend advies: 'De screeningsnota wordt voorwaardelijk gunstig geadviseerd en is in overeenstemming met de doelstellingen en beginselen van het decreet integraal waterbeleid indien de zoneringsplannen nog worden opgenomen en besproken.'

Het departement Ine (Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid) laat bij schrijven van 21 april 2010 weten dat zij geen opmerkingen heeft omtrent het RUP.

Dit departement Ine bevestigt bij schrijven van 20 juli 2010 dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

Dat verder voor wat betreft het onderzoek van het RUP naar significante milieu-effecten integraal moge verwezen worden naar hetgeen hieromtrent uitvoerig wordt uiteengezet in de Toelichtingsnota, inzonderheid op de blz. 58 tot en met 75 waar terecht tot de conclusie wordt gekomen '(...) dat voor de activiteiten die binnen het kader van het RUP 'Centrale Sportinfrastructuur' kunnen worden gerealiseerd, er van rechtswege geen plan MER-plicht is. Zoals aangegeven in de m.e.r.-screening dient er geoordeeld te worden dat de uitvoering van het voorliggende RUP geen aanzienlijke milieu-effecten met zich mee zal brengen die de opmaak van een planMER noodzakelijk maken.

Er kan aangetoond worden dat de bestemmings-, inrichtings- en beheersvoorschriften die voorzien worden in het voorliggende RUP een uitgesproken lokaal karakter hebben en slechts een beperkte potentiële impact op de milieu-effecten met zich mee zullen brengen. Tevens zijn er geen specifieke beschermingen in het gebied van de 'Centrale Sportinfrastructuur' die bijzondere aandacht vragen. De inrichting van het RUP zal geen significant effect hebben op aangeduide kwetsbare gebieden in de (ruime) omgeving.

De te verwachten, eerder beperkte, negatieve effecten bestaan hoofdzakelijk uit het herbestemmen van het agrarische gebied zoals aangeduid door het vigerende gewestplan als een 'zone voor sport en spel' en de uit te voeren reliëfwijzingen om de sport- en spelterreinen in te richten.

De positieve effecten van de voorgestelde ruimtelijke ingrepen bestaan uit de uitdoving van bestaande recreatieve voorzieningen die elders in de gemeente niet meer behouden kunnen (cfr. het gemeentelijke ruimtelijk structuurplan - sites Vinkenlaan, Lijsterlaan en Berg van Termunt). Door de herlokalisering en centralisatie worden de bestaande sportvoorzieningen uit hun zone- en/of omgevingsvreemde statuut gehaald. Op de nieuwe site voor centrale sportinfrastructuur kunnen zij zich verder optimaal ontwikkelen. In het gewenste recreatiegebied wordt ruimte voorzien voor een groen en openbaar speelpleintje en het dubbelgebruik van de sport- en spelvoorzieningen voor de buurt.

Het voorliggende inrichtingsvoorstel toont een kwalitatieve inrichting van het RUP Centrale Sportinfrastructuur. Hierbij wordt er rekening gehouden met de bestaande ruimtelijke, natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten en met als specifiek doel de potentiële negatieve impact op de omliggende woonwijken te beperken.(...)'.

De gecoro verwijst evenzeer op het aangehaalde bezwaar naar het onderzoek tot milieueffectenrapportage, het besluit van de cel Mer en de adviezen van de betrokken instanties en stelt hierbij tevens dat de verzoekende partij uit het oog verliezen 'dat de cel-MER dient te beslissen of de initiatiefnemer kan aantonen dat het plan geen 'aanzienlijke milieueffecten' kan veroorzaken. De cel-MER dient niet te beslissen dat er geen milieu-effecten zijn. Om die reden is het dan ook niet tegenstrijdig dat de cel-MER enerzijds beslist dat er geen MER moet worden opgemaakt, en anderzijds een aantal 'aandachtspunten' meegeeft.

In de beslissing van de Cel-MER wordt duidelijk gesteld dat er geen plan-MER moet worden opgemaakt en dat het gevoerde mer-screeningsonderzoek voldoende is gevoerd.'

De in dit middel aangehaalde bepalingen en beginselen werden dan ook niet geschonden."

5.5. In haar nota met opmerkingen antwoordt de derde verwerende partij:

"1. Het GRUP is niet van rechtswege plan-MER-plichtig. Er moet echter wel een MER-screening worden uitgevoerd. Een MER-screening is een onderdeel van de milieueffectenrapportage waarbij wordt vastgesteld of voor een bepaald plan al dan niet een milieueffectenrapport (MER) moet worden opgesteld.

De initiatiefnemer moet hiertoe een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van een MER indienen bij de Dienst Mer (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie). Op basis van dit verzoek zal de Dienst Mer een beslissing over de ontheffing nemen die aangeeft of het plan al dan niet aanzienlijke milieugevolgen zal teweegbrengen.

De ontheffingsbeslissing is in tegenstelling tot de ‘politieke’ vrijstellingsbeslissing een ‘technische’ beslissing die gebaseerd is op de vaststelling dat de voorgenomen actie geen aanzienlijke milieugevolgen zal teweegbrengen of dat er over de voorgenomen actie reeds voldoende milieu-informatie in de vorm van een eerder goedgekeurd MER, beschikbaar is gelet op het planningsstadium waarin deze actie zich bevindt. Er zijn drie mogelijke situaties. Ofwel betreft het een eerste initiatief maar is het geografisch voorwerp van het plan of programma te weinig omvangrijk. Wanneer het plan of programma om deze reden geen betekenisvolle gevolgen kan hebben, kan het overeenkomstig Artikel 3.3 van de Plan-m.e.r.-richtlijn worden ontheven van de rapportageplicht. Overeenkomstig Artikel 3.5 van de richtlijn moet dit blijken uit een toetsing aan de criteria in bijlage II bij de richtlijn (overgenomen in bijlage I bij het decreet). Ofwel betreft het een vervolgactiviteit, waarover reeds relevante informatie beschikbaar is. Deze bepaling is vooral ingegeven door efficiëntie-overwegingen: niet alleen dient de MER relevante informatie aan te reiken, tevens moeten overlappingsen worden vermeden. (...).

Op 15.06.2010 heeft de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing ingediend bij de Dienst Mer. Op basis van het ingediende dossier heeft de Dienst Mer op 20.07.2010 beslist dat de ontheffing kan worden verleend daar het GRUP geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieueffecten. Deze beslissing is onder andere als volgt gemotiveerd:

Het screeningdossier bevat de nodige informatie over het voorgenomen plan en heeft de relevante milieudisciplines op voldoende wijze besproken. In de Nota betreffende de behandeling van de adviezen i.k.v. het onderzoek tot milieueffectrapportage van het RUP Centrale Sportinfrastructuur en het locatieonderzoek te Tervuren heeft u de ingediende adviezen van diverse administraties (i.k.v. het verzoek tot raadpleging) bovendien voldoende verwerkt. De uitgebrachte adviezen bevatten geen elementen die ertoe strekken te kunnen concluderen dat het uitgevoerde onderzoek naar aanzienlijkheid van de milieugevolgen onvolledig of onjuist zou zijn.

Volgende aandachtspunten rond de milieueffecten worden nog meegegeven:

3. Voldoende maatregelen naar omwonenden toe dienen genomen te worden op het vlak van mildering van potentiële geluids- en lichthinder. Meer bepaald denken wij aan afzwakkende maatregelen naar intensiteit en stralingsrichting van de lichtarmaturen toe. De inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, zoals thans voorgesteld door het RUP, acht de dienst Mer onontbeerlijk.
4. Voorts kan men redelijkerwijs veronderstellen dat er zich voetbalnetten langsheen de voetbalvelden zullen bevinden. De dienst Mer gaat ervan uit dat deze voldoende transparant zullen zijn en geen aanzienlijk effect op de landschapsbeleving zullen teweegbrengen.

Gezien het bovenvermelde kunnen wij concluderen dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

2. De verzoekende partijen argumenteren dat de MER-screening tegenstrijdig en onzorgvuldig is en dat de mogelijke milieueffecten onvoldoende zijn onderzocht. De derde verwerende partij verwijst in dit verband naar de uiteenzettingen van de eerste en de tweede verwerende partijen waarin op correcte wijze wordt overwogen dat de MER-screening zeer uitvoerig is en, mede gelet op de adviezen en de beslissing van de dienst Mer, afdoende aantoont dat er geen aanzienlijke milieueffecten worden veroorzaakt door het GRUP.

3. Het onderzoek van het vijfde middel zal zich, gelet op het auditoraatsverslag, toespitsen op de vraag of de Dienst MER op grond van juiste feitelijke gegevens – cf. het voorliggende rapport MER-screening – in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat het GRUP geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieueffecten en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

(...)

De derde verwerende partij stipt vooreerst aan dat de Dienst Mer op duidelijke wijze besluit dat het GRUP geen aanzienlijke effecten of gevolgen zal hebben voor het leefmilieu (cf. deze conclusie wordt in de beslissing in het ‘vet’ gedrukt). In dat opzicht moet de zinsnede ‘De inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, zoals thans voorgesteld door het RUP, acht de dienst Mer onontbeerlijk’ met de nodige terughoudendheid worden beoordeeld.

De term ‘aanzienlijk’ moet hier dan ook niet worden begrepen als aanzienlijk in de zin van artikel 3, lid 5 van de richtlijn 2001/42/EG van 27.06.2001 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s (cf. bijlage II: criteria voor de vaststelling van de mogelijke aanzienlijke effecten zoals bedoeld in artikel 3, lid 5).

De lidstaten stellen vast, door een onderzoek per geval of door specificatie van soorten plannen en programma’s, of door combinatie van beide werkwijzen, of de in de leden 3 en 4 bedoelde plannen of programma’s aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. Hierbij houden zij voor alle gevallen rekening met de relevante criteria van bijlage II, om ervoor te zorgen dat plannen en programma’s met mogelijke aanzienlijke milieueffecten door deze richtlijn zijn gedekt.

Artikel 3, lid 5 van de richtlijn 2001/42/EG

In dat verband moet worden benadrukt dat de beslissing van de Dienst Mer niet zelf de redenen moet bevatten op grond waarvan zij heeft beslist dat een plan-MER niet noodzakelijk is. Enkel indien een belanghebbende of de rechtbank erom verzoekt, is zij verplicht om de redenen mee te delen op grond waarvan dat besluit is genomen.

(...)

56 Noch uit richtlijn 85/337, noch uit de rechtspraak van het Hof, met name het zojuist genoemde arrest, volgt echter dat het besluit om een project niet aan een MEB te onderwerpen, zelf de redenen

moet bevatten op grond waarvan de bevoegde autoriteit heeft besloten dat een beoordeling niet noodzakelijk was.

57 Er blijkt echter uit dat derden, evenals overigens de belanghebbende bestuursorganen, zich ervan moeten kunnen vergewissen dat de bevoegde autoriteit inderdaad, overeenkomstig de in de nationale wetgeving vervatte regels, heeft geverifieerd of een MEB noodzakelijk was.

58 Bovendien moeten de belanghebbende particulieren, evenals overigens de andere betrokken nationale autoriteiten, de naleving van deze op de bevoegde autoriteit rustende verificatieverplichting kunnen doen verzekeren, zo nodig via de rechter. Dit vereiste kan zich, zoals in het hoofdgeding, vertalen in de mogelijkheid, tegen het besluit om geen MEB uit te voeren, rechtstreeks beroep in te stellen.

59 Voor een doeltreffende rechterlijke controle, die zich moet kunnen uitstrekken tot de wettigheid van de motivering van de bestreden beslissing, is in het algemeen noodzakelijk dat de rechter bij wie de zaak aanhangig is gemaakt, van de bevoegde instantie de overlegging van die motivering kan verlangen. Wanneer echter meer in het bijzonder de doeltreffende bescherming moet worden gewaarborgd van een door het gemeenschapsrecht toegekend recht, moeten de belanghebbenden dit recht bovendien onder zo goed mogelijke omstandigheden kunnen verdedigen en de mogelijkheid hebben om met volledige kennis van zaken te beslissen, of zij er baat bij hebben om zich tot de rechter te wenden. Bijgevolg is de bevoegde nationale instantie in een dergelijk geval gehouden, hen in kennis te stellen van de beweegredenen van haar weigering, hetzij in de beslissing zelf, hetzij in een latere, op hun verzoek verstrekte mededeling (...).

60 Deze latere mededeling kan niet alleen geschieden in de vorm van een uitdrukkelijke vermelding van de redenen, maar ook in de terbeschikkingstelling, in antwoord op het ingediende verzoek, van relevante informatie en documenten.

(...)

De rechtspraak van het Hof van Justitie heeft betrekking op de regelgeving betreffende de projecten, maar is transposeerbaar op de regelgeving met betrekking tot de plannen en programma's.

Hoewel de beslissing van 20.07.2010 afdoende is gemotiveerd, heeft de derde verwerende partij de Dienst Mer gevraagd om, in het licht van het auditorsverslag, de nodige toelichting te verschaffen bij haar beslissing. De Dienst Mer antwoordt op 04.01.2012 als volgt (...):

(...)

Ik verwijs naar uw mail van 2 januari jl.. U vraagt mij hierin naar het standpunt van de dienst Mer m.b.t. de stelling van de auditeur, meer in het bijzonder dat de dienst Mer zou erkennen dat er wel significante milieueffecten zijn.

1. Bij haar beslissing inzake de ontheffing van de plan-MER-plicht voor het ruimtelijk uitvoeringsplan 'Centrale Sportinfrastructuur' te Tervuren concludeerde de dienst Mer dat het ruimtelijk uitvoeringsplan waarvan sprake niet tot

aanzienlijk negatieve milieueffecten zou leiden. Dit besluit betekent echter niet dat er helemaal geen negatieve milieueffecten als gevolg van het plan zouden kunnen ontstaan. In de m.e.r.-praktijk (en ook de diverse richtlijnenboeken verwijzen hiernaar) wordt een onderscheid gemaakt tussen aanzienlijke negatieve (of positieve) milieueffecten, matig negatieve (of positieve) milieueffecten en licht negatieve (of positieve) milieueffecten.

Deze milieueffecten kunnen op een beoordelingsschaal gaande van -3 tot +3 worden uitgezet. Dit heeft tot gevolg dat ook slechts matig of licht negatieve milieueffecten nog gemilderd kunnen worden. De uitspraak (cf. infra) van de dienst Mer dient dan ook in het licht hiervan gezien of geïnterpreteerd of opgevat te worden.

‘Volgende aandachtspunten rond de milieueffecten worden nog meegegeven:

1. Voldoende maatregelen naar omwonenden toe dienen genomen te worden op het vlak van mildering van potentiële geluids- en lichthinder.’
2. Bovendien maken de ‘inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact’ deel uit van het ruimtelijk uitvoeringsplan, zoals in diezelfde zin ook wordt vermeld (‘De inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, zoals thans voorgesteld door het RUP, acht de dienst Mer onontbeerlijk’). Aangezien deze (milderende) inrichtingsvoorstellen in het plan zelf geïntegreerd zijn, zal het plan in deze hoedanigheid niet leiden tot aanzienlijke negatieve milieueffecten. In haar beslissing inzake de ontheffing van de plan-MER-plicht wou de dienst Mer enkel wijzen op het belang van de effectieve uitvoering van deze inrichtingsvoorstellen (wegens hun milderende werking). Per slot van rekening is milieueffectrapportage een instrument om de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid (nl. het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen) mee te helpen realiseren. Om deze reden benadrukte de dienst Mer in deze beslissing dan ook die maatregelen die ervoor zorgen dat het plan op een zo milieuvriendelijk mogelijk(e) manier zal worden gerealiseerd. De dienst Mer is dan ook van mening dat er spraakverwarring is, daar waar de auditeur verwijst naar de noodzakelijkheid van het nemen van milderende maatregelen teneinde erover te waken dat het plan geen significante gevolgen zou hebben (‘Door aldus te erkennen dat er zich mogelijkerwijze wel significante gevolgen zullen voordoen en het noodzakelijk te achten milderende maatregelen te nemen’). De inrichtingsvoorstellen zijn immers geen a posteriori milderende maatregelen die aan het initiële plan worden toegevoegd; zij maken hier echter integraal deel uit van het plan waardoor het correcter is hen planonderdelen te noemen eerder dan milderende maatregelen.

(...)

Wat betreft de milderende maatregelen verduidelijkt de Dienst Mer op correcte wijze dat deze geen betrekking hebben op aanzienlijke milieueffecten zodat de argumentatie van de verzoekende partijen op dit punt moet worden verworpen.

Wat betreft de zogenaamde aanzienlijke geluidsimpact overweegt de Dienst Mer op correcte wijze dat deze slechts zou bestaan indien abstractie wordt gemaakt van de (voorgestelde) inrichting van het GRUP. De inrichting van het gebied is immers onlosmakelijk verbonden met het GRUP zodat de inrichting eveneens een doorslaggevende invloed zal hebben op het al dan niet aanwezig zijn van een aanzienlijke geluidsimpact.

Wat de inrichting betreft wordt op de bladzijden 59, 60 en 61 van het verzoek tot ontheffing een indicatieve inrichtingsschets weergegeven (...). Op bladzijde 71 en volgende van het verzoek tot ontheffing wordt de discipline geluid besproken. Hierin wordt wat betreft de inrichting aangegeven dat:

(...) bebouwde volumes niet mogen opgetrokken worden binnen een straal van 75,00 m gemeten vanaf de omliggende woonbebouwing. Op deze wijze wordt voldoende afstand gecreëerd om alzo potentiële geluidshinder te beperken ten opzichte van de omliggende woningen.

(...) De parkeervoorzieningen en de ontsluiting voor het autoverkeer worden voorzien langs de Waalsebaan en niet langs de Sterrebeeklaan (zoveel mogelijk weg van de woonbebouwing).

(...) Door het aanwezige en uitgesproken niveauverschil van de site zal er gewerkt moeten worden met verschillende 'niveaus of voetbalterrassen'. (...) Op deze wijze worden de velden als het ware ingebed en moet het geluid een langere afstand overbruggen ten opzichte van de omliggende woningen. Tevens kan door het voorzien van keermuren, taluds ed. met een passende materiaalgebruik het geluid binnen de site (gedeeltelijk) geabsorbeerd en/of teruggekaatst worden.

(...) Hierbij is het aan te raden het veld het verst gelegen van de woningen te gebruiken als wedstrijdveld. In het voorliggende inrichtingsvoorstel komt het verst gelegen voetbalveld voor op minimaal 70,00 meter van de eerste omliggende woningen (en dit zonder de aanwezige bufferzones in rekening te brengen).

Het zijn deze inrichtingsmaatregelen waarop de beslissing van de Dienst Mer doelt.

Deze overwegingen zijn overgenomen in de toelichtingsnota van het uiteindelijk goedgekeurde GRUP (...).

In het goedgekeurde GRUP worden de parkeervoorzieningen effectief voorzien langs de Waalsebaan (zie bestemmingsplan). Artikel 4 van de goedgekeurde stedenbouwkundige voorschriften, namelijk de zone voor sport en spel, bepaalt effectief dat 'de bebouwing dient ingeplant te worden op minimaal 75,00m van het omliggend woongebied (...)'. Ook de niveauverschillen (zogenaamde sportterrassen) en de mogelijkheid tot het bouwen van keermuren, taluds en hellende vlakken staan ingeschreven in artikel 4 van de goedgekeurde stedenbouwkundige voorschriften. Tenslotte wordt het wedstrijdveld in het goedgekeurde GRUP zo veel mogelijk

afgezonderd op basis van de volgende overweging in de stedenbouwkundige voorschriften:

Een tribune met twee bouwlotten kan slechts over twee bouwlagen gericht zijn naar een veld indien dit veld het veld is dat zich het verste van de omliggende woningen bevindt.

De inrichtingsvoorstellen werden volledig geïntegreerd in het uiteindelijk goedgekeurde GRUP. Bijgevolg is er, gelet op de inrichting van het gebied, geen sprake van enige aanzienlijke geluidsimpact.

Noch het zorgvuldigheidsbeginsel, noch de in het middel aangehaalde bepalingen zijn geschonden.”

Beoordeling

5.6. Het vijfde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 4.2.3. en 4.2.6, § 1, 5° DABM, alsook van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

5.7. Het artikel 4.2.3 DABM bepaalt:

“§ 1. Het plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, wordt, alvorens het kan worden goedgekeurd, aan een milieu-effectrapportage onderworpen in de gevallen bepaald in dit hoofdstuk.

§2. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer:

(...)

§ 3. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoonst dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.

(...)

§ 5. De toepassing van § 2 en § 3 mag er echter niet toe leiden dat plannen en programma's met mogelijke aanzienlijke milieueffecten niet onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk vallen.”

Het artikel 4.2.6, §§ 1-2 DABM bepaalt:

“§ 1. De initiatiefnemer bezorgt de administratie door betekening of tegen ontvangstbewijs een afschrift van de volgende documenten :

1° een beschrijving en verduidelijking van het voorgenomen plan of voorgenomen programma, in voorkomend geval met inbegrip van een afbakening van het gebied waarop het plan of programma betrekking heeft;

2° in voorkomend geval de gegevens, met de nodige vertaling, die de administratie nodig heeft voor het aanvangen van de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling;

3° het verzoek van de initiatiefnemer tot raadpleging van de instanties, vermeld in artikel 4.2.5, eerste lid;

4° de uitgebrachte adviezen, vermeld in artikel 4.2.5, tweede lid;

5° de overeenkomstig artikel 4.2.3, § 2, 2°, en artikel 4.2.3, § 3, door de initiatiefnemer gedane analyse, met inbegrip van de redenen waarom geen plan-MER overeenkomstig dit hoofdstuk moet worden opgemaakt. Dit laatste kan ondermeer het geval zijn als :

a) (...)

b) in het kader van andere rapportages of beoordelingen reeds een systematische en wetenschappelijk verantwoorde analyse en evaluatie van de te verwachten gevolgen voor mens en milieu werden opgemaakt, die voldoen aan de essentiële kenmerken van een plan-MER zoals vermeld in artikel 4.1.4, § 2.

§ 2. De administratie neemt binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de documenten, vermeld in § 1, een beslissing inzake de opmaak van een plan-MER.”

5.8. Het betrokken GRUP “Centrale Sportinfrastructuur” vormt het kader voor het afleveren van vergunningen voor een project en valt aldus onder de toepassing van het DABM.

5.9. In de “m.e.r.-screening – april 2010 dossier ‘verzoek tot raadpleging’” wordt onder de hoofding “8.1. Onderzoek naar significante milieueffecten” gesteld dat het betrokken GRUP niet van rechtswege plan-MER-plichtig is om reden dat binnen dit GRUP geen vergunningen voor projecten mogelijk worden gemaakt die behoren tot de in bijlage I en II van het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, en dat het GRUP tevens slechts het gebruik van een klein gebied op lokaal niveau bepaalt. Het GRUP is evenmin een plan of programma waarvoor “een passende beoordeling” is vereist zoals bepaald door artikel 36ter, § 3 van het decreet van 21 oktober 1997 (hierna: natuurdecreet). Dit wordt door de verzoekende partijen niet betwist.

Het betrokken GRUP is bijgevolg screeningsplichtig. Ter uitvoering van de screeningsplicht dient een onderzoek te worden gedaan naar de mogelijke aanzienlijke milieueffecten, waarbij moet worden nagegaan of het voorgenomen plan aanzienlijke effecten kan hebben op de bestaande situatie voor mens en milieu, en dit aan de hand van de in bijlage I opgesomde criteria van het DABM. Naar gelang het resultaat van deze screening moet al dan niet worden besloten tot een plan-MER-plicht. Indien er aanzienlijke milieueffecten voor een of meerdere criteria kunnen zijn is er in beginsel plan-MER plicht.

5.10. In een tweede onderdeel van het middel voeren de verzoekende partijen aan dat op kennelijk onredelijke en onzorgvuldige wijze door de dienst Mer werd besloten dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet is vereist.

5.11. De Raad van State, bevoegd voor de toetsing van de wettigheid van een ruimtelijk uitvoeringsplan, is niet bevoegd, wat de intrinsieke degelijkheid van een MER-screening betreft, zijn beoordeling in de plaats te stellen van die van de dienst Mer. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht is hij enkel bevoegd na te gaan of de dienst Mer op grond van de juiste feitelijke gegevens in redelijkheid heeft kunnen beslissen, te dezen dat “het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is”.

In dit verband wijzen de verzoekende partijen, prima facie terecht, op de beslissing van de dienst Mer dat “het RUP in aanmerking (komt) voor een onderzoek tot milieueffectrapportage”, en stelt ze wat volgt:

“Het screeningsdossier bevat de nodige informatie over het voorgenomen plan en heeft de relevante milieudisciplines op voldoende wijze besproken. In de Nota betreffende de behandeling van de adviezen i.k.v. het onderzoek tot milieueffectrapportage van het RUP Centrale Sportinfrastructuur en het locatieonderzoek te Tervuren heeft u de ingediende adviezen van diverse administraties (i.k.v. het verzoek tot raadpleging) bovendien voldoende verwerkt. De uitgebrachte adviezen bevatten geen elementen die ertoe strekken te kunnen concluderen dat het uitgevoerde onderzoek naar de aanzienlijkheid van de milieugevolgen onvolledig of onjuist zou zijn.

Volgende aandachtspunten rond de milieueffecten worden nog meegegeven:

1. Voldoende maatregelen naar omwonenden toe dienen genomen te worden op het vlak van mildering van potentiële geluids- en lichthinder. Meer bepaald denken wij aan afzwakkende maatregelen naar intensiteit en stralingsrichting van de lichtarmaturen toe. De inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, zoals thans voorgesteld door het RUP, acht de dienst Mer onontbeerlijk.

2. Voorts kan men redelijkerwijs veronderstellen dat er zich voetbalnetten langsheen de voetbalvelden zullen bevinden. De dienst Mer gaat ervan uit dat deze voldoende transparant zullen zijn en geen aanzienlijk effect op de landschapsbeleving zullen teweegbrengen.”

5.12. Uit de toelichtingsnota blijkt dat zal worden gewerkt met “niveaus of voetbalterrassen” en dat de velden worden ingebed. Uit het lengteprofiel van het beschreven inrichtingsvoorstel blijkt dat beide voetbalterrassen lager liggen dan de Sterrebeeklaan.

In het definitief vastgestelde en goedgekeurde plan zijn deze “indicatieve” inrichtingsschetsen en deze toelichting onveranderd overgenomen. De stedenbouwkundige voorschriften van de “zone voor sport en spel” zijn echter aangepast t.o.v. de versie die voorlag ten tijde van de screening.

In het voorstel van de stedenbouwkundige voorschriften dat voorlag ten tijde van de screening wordt geen melding gemaakt van enige buffering naar de omliggende woningen aan de Sterrebeeklaan toe, en evenmin van het werken met niveauverschillen zodat de voetbalterrassen lager komen te liggen dan de Sterrebeeklaan. Enkel wordt gesteld dat reliëfwijzigingen zijn toegelaten, onder meer in functie van het bespeelbaar maken van de sportterreinen.

Door bij gebrek aan concrete inrichtingsvoorschriften voor de “zone voor sport en spel” en louter op basis van de “indicatieve” inrichtings- en volumeschetsen toch te besluiten “dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is” heeft de dienst Mer op het eerste gezicht onzorgvuldig gehandeld. De toelichting die de derde verwerende partij in dit verband aanbrengt, is niet van aard aan deze conclusie afbreuk te doen. Meer zelfs, hieruit blijkt des te meer het belang dat de dienst Mer hechtte aan de effectieve realisatie van de inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact, terwijl

in het toen voorliggende ontwerp op geen enkele wijze verordenende voorschriften in dit verband werden opgelegd.

5.13. Er dient dan ook te worden vastgesteld dat de dienst Mer ervan is uitgegaan dat er aanzienlijke geluidshinder kan optreden, en dat zij de inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact “onontbeerlijk” acht. Ook erkent zij dat maatregelen genomen moeten worden “op het vlak van mildering van potentiële geluids- en lichthinder”.

Door aldus te erkennen dat er zich mogelijkwijze wel significante gevolgen kunnen voordoen en het noodzakelijk te achten dat milderende maatregelen worden genomen, lijkt de dienst Mer niet in redelijkheid tot de conclusie te kunnen komen dat “het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is”.

Op het eerste gezicht dient te worden vastgesteld dat het contradictoir is in een beslissing inzake de noodzaak tot opmaak van een plan-MER - dat immers tot doel heeft een beoordeling van de gevolgen voor het milieu van een plan te omvatten - te stellen dat “de inrichtingsvoorstellen ter voorkoming van een aanzienlijke geluidsimpact” onontbeerlijk zijn, en vervolgens te besluiten “dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is”. Het is immers integendeel het principieel verplichte MER dat, volgens de MER-procedure, de plannende overheden ter zake deskundig moet voorlichten.

Door op dergelijke wijze te handelen, heeft de dienst Mer op het eerste gezicht tevens gehandeld in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. De milieueffectrapportage beoogt, blijkens artikel 4.1.4 DABM “in de besluitvorming over acties die aanzienlijke milieueffecten kunnen veroorzaken en/of die een zwaar ongeval teweeg kunnen brengen, aan het milieubelang en de veiligheid en de gezondheid van de mens een plaats toe te kennen die evenwaardig is aan de sociale, economische en andere maatschappelijke belangen”. Artikel 4.2.3, § 5 DABM bepaalt dat de toepassing van de uitzonderingsregels voorzien in de §§ 2 en 3 van dat artikel er echter niet toe mag

leiden dat plannen en programma's met mogelijke aanzienlijke milieueffecten niet onder het toepassingsgebied van de plan-MERplicht vallen.

De beslissing van de dienst Mer is op het eerste gezicht onwettig en een dergelijke beslissing lijkt, wanneer blijkt dat zij onwettig is, desnoods ambtshalve samen met het bestreden GRUP, te kunnen worden vernietigd.

5.14. Zoals de verzoekende partijen in het eerste onderdeel van het middel uiteenzetten, moet voorts worden vastgesteld dat de goedgekeurde voorschriften m.b.t. de inrichting van de zone voor sport en spel thans bepalen dat deze zone ten opzichte van de woningen langsheen de Sterrebeeklaan gebufferd wordt door:

- “- of een niveauverschil van minimaal 2,5m, zodat het zicht op het lager gelegen sportveld(en) ontnomen wordt vanuit de nabijgelegen woningen;
- of door de aanleg van een haag met een hoogte van 1,10m, voorkomend op hetzelfde maaiveld van de wegenis;
- of een combinatie van zowel een niveauverschil als een haag zoals voorgaand beschreven.”

Zodoende lijkt bij de effectieve inrichting te kunnen worden volstaan met de aanplanting van een haag van 1,10 meter, hetgeen op het eerste gezicht afwijkt van de “indicatieve inrichtings- en volumeschetsen” en de toelichting ten aanzien van de buffering van het geluid, terwijl met de verzoekende partijen aangenomen moet worden dat de effecten van een haag op de geluidsimpact op geen enkele wijze werden onderzocht.

5.15. De omstandigheid dat in de voorschriften wordt voorzien dat “verschillende genivelleerde niveaus of sportterrassen gecreëerd (worden)” garandeert prima facie evenmin dat het hoogst gelegen sportterras aansluitend aan de Sterrebeeklaan effectief lager zal zijn gelegen t.o.v. deze straat.

Zodoende zijn de plannende overheden, in het licht van de beslissing van de dienst Mer die de indicatieve inrichtingsvoorstellen onontbeerlijk acht, op het eerste gezicht onzorgvuldig tewerk gegaan door in de inrichtingsvoorschriften van de zone voor sport en spel de buffering door niveauverschil niet verordenend op te nemen. Een aspect van de beoordeling van

de milieueffecten dat als essentieel wordt aangemerkt door de dienst MER om geen plan-MER te moeten opmaken niet verordenend opnemen, is op het eerste gezicht strijdig met het zorgvuldigheidsbeginsel.

5.16. Het vijfde middel is in de aangegeven mate ernstig.

A. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

5.17. In het verzoekschrift zetten de verzoekende partijen, na een algemene uiteenzetting omtrent de vereiste van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel, en het moeilijk te herstellen ernstig nadeel ingevolge een GRUP, met betrekking tot de “toepassing in onderhavig geval” uiteen wat volgt:

“216. De bestemming en de minimuminvulling die aan het plangebied gegeven zal worden is in detail bepaald in het betrokken RUP. Verzoekers kunnen zich dan ook een duidelijk beeld vormen van de toekomstige ontwikkeling van het betrokken plangebied, en de impact die het RUP op hun levenskwaliteit zal hebben. Dit geldt uiteraard met uitzondering van de impact die de inplanting van de lichtmasten zal hebben op de leefkwaliteit van verzoekers, nu eerder reeds werd aangegeven dat de plaatsing hiervan manifest onduidelijk is in de huidige voorschriften.

217. In hetgeen volgt wordt zeer duidelijk aangetoond dat verzoekers hinder zullen ondervinden ingevolge de realisatie van het RUP. Dit nadeel vloeit rechtstreeks voort uit het RUP. Immers, het RUP vormt de noodzakelijke basis om werken te kunnen uitvoeren binnen het plangebied. In die zin moeten de nadelen aanzien worden als voortvloeiend uit het RUP.

218. Hieronder wordt een impressie gegeven van het bestaande uitzicht en de leefomgeving van de verzoekende partijen 1 tot en met 5.

(Volgens foto's met zicht op het plangebied van op de eigendom van de eerste tot en met de negende verzoekende partij).

219. De toekomstvisie van het RUP blijkt anderzijds afdoende uit het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften bij het betrokken RUP:

(volgt een grafisch plan met aanduiding van de ligging van de woningen van de eerste tot en met de negende verzoekende partij).

(...)

220. De vergelijking van de bestaande toestand met de gewenste ontwikkeling die het RUP voorziet, maakt duidelijk dat niet redelijk betwist kan worden dat verzoekers door het betrokken RUP een grote hinder zullen ondervinden die bovendien moeilijk te herstellen zal zijn.

221. De hinder die verzoekers zullen ondervinden heeft zowel betrekking op het aantasten van hun uitzicht, als op lichthinder en geluidsoverlast.

VI.2.1 Aantasting van het bestaande uitzicht/vergezicht

222. Zoals uit de bovenstaande fotoreportage blijkt hebben de verzoekende partijen 1-5 nu een magnifiek vergezicht en grenst hun tuin of hun perceel aan een open akkerland. Hetgeen wordt vooropgesteld zijn voetbalvelden met parking, een kantine, speeltuigen, ...

223. Dat het uitzicht van verzoekers drastisch zal wijzigen is duidelijk.

224. Zowel aan de linkerzijde als aan de rechterzijde van het plangebied wordt vooreerst een bufferzone voorzien. Deze buffer zal het bestaande vergezicht dat verzoekers 1, 4 en 5 hebben op onaanvaardbare wijze aantasten. Door de buffering zal men nu op een rij struikgewas of bomen moeten kijken daar waar er vroeger een ruimtegevoel was door het vergezicht. Ook voor deze verzoekende partijen ontstaat er dan ook een visuele hinder.

225. Bovendien zullen verzoekers 1, 4 en 5 in de winter, wanneer de voorziene buffer veel dunner zal zijn, uiteraard rechtstreeks zicht nemen op de voetbalvelden en bijhorende accommodatie. Precies in deze periode zal de accommodatie net maximaal gebruikt worden. Het RUP voorziet niet in afdoende maatregelen om dit te verhelpen, laat staan om het verlies aan vergezicht dat verzoekers ontegensprekelijk zullen ondervinden te compenseren.

226. Ook voor verzoekende partijen 2 en 3 zal het RUP visuele hinder doen ontstaan. Ten overstaan van de woningen van deze verzoekers werd immers geen buffer voorzien omdat er anders geen voetbalvelden konden voorzien worden op de site (zie middel 8). Deze verzoekers zullen niet uitkijken op een bufferstrook, maar kijken rechtstreeks uit op de sportinfrastructuur met lichtmasten, een kantine, netten, goals, hekken, balustrades, ... Krachtens artikel 4.2 van de stedenbouwkundige voorschriften zou dit kunnen zonder niveauverschil of een haagje van 1,10m.

227. Voor deze verzoekers wordt misschien in zekere zin een vergezicht bewaard. Dit vergezicht wordt evenwel op onherstelbare wijze aangetast door obstakels zoals lichtmasten, een kantine, ... zodat geenszins nog eenzelfde ongeschonden en groen vergezicht als vroeger kan behouden worden.

228. Het zicht van de verschillende verzoekende partijen zal voorts ernstig gehinderd worden door de verlichting van het veld in de avondlijke uren. In de stedenbouwkundige voorschriften wordt uitdrukkelijk de mogelijkheid voorzien om (waar dan ook) lichtmasten te voorzien. Vermoedelijk zullen deze geplaatst worden rond het terrein. Dit zal onvermijdelijk zorgen voor lichtvervuiling en visuele hinder voor alle verzoekende partijen. De verschillende lichten weerkaatsen en vormen een soort licht-cocon rond het veld en dit gedurende alle trainingsavonden in de week, en ook in het weekend wanneer avondmatches worden gespeeld. Dit is evident geheel anders dan het huidige akkerland waar geen enkele vorm van kunstlicht de levenskwaliteit verstoort.

229. Verzoekers zullen ontegensprekelijk hinder ondervinden ingevolge de aantasting van hun uitzicht.

VI.2.2 Geluidsoverlast

230. Verzoekers zullen ontegensprekelijk geluidsoverlast ondervinden ingevolge het goedgekeurde RUP. Roepende ouders, supporters, af en aanrijdende auto's van toeschouwers en spelers, mogelijks wordt er omgeroepen via luidsprekers, ... Al deze extra geluidshinder is inherent aan het voorzien van sportvelden met kantine.

231. Zulks wordt overigens ook in de screeningsnota expliciet erkend:

‘De inplanting van de Centrale Sportinfrastructuur zal een impact op het geluid met zich mee brengen, ten opzichte van het bestaande agrarische landgebruik en dit voortkomend uit het gebruik en het onderhoud van de Centrale Sportinfrastructuur (voetbal- en buurtvoorzieningen). Er dient benadrukt te worden dat het hier gaat om lokale voorzieningen. De belangrijkste geluidstoename ten gevolge van de voetbalclubs zal plaatsvinden in het weekend tijdens de wedstrijden.’

232. Deze overlast zal zich bovendien niet zozeer overdag voordoen, doch voornamelijk 's avonds en in het weekend (ogenblikken waarop trainingen en matches plaatsvinden).

233. Bovendien werd in het voorgaande, in het kader van het vijfde middel, uitvoerig toegelicht dat in het kader van de MER-screening en de daarbij horende adviezen en beslissingen niet enkel werd vastgesteld dat er een risico op geluidshinder bestaat, doch eveneens dat deze slechts ondervangen kon worden door de aanleg van taluds en geluidswerende wanden. In dit middel werd bovendien aangetoond dat deze noodzakelijke maatregelen niet, minstens onvoldoende, overgenomen werden in de stedenbouwkundige voorschriften bij het RUP. Het is dus zeker dat verzoekers geluidshinder zullen ondervinden!

234. Hierbij moet bijkomend worden opgemerkt dat het RUP geen duidelijke omschrijving bevat van het uiteindelijke gebruik van de in het RUP voorziene kantine. In de toelichtingsnota wordt gesproken over een mogelijks functioneel gebruik van de kantine als ontmoetingshuis, ... Naast geluidsoverlast ingevolge de ‘voetbalactiviteiten’ zal eventueel bijkomend gebruik van de kantine voor andere activiteiten nog meer geluidshinder doen ontstaan.

235. De lawaaihinder die verzoekers zullen ondervinden is ontegensprekelijk en zorgt voor een ernstig nadeel. Dit nadeel is ook moeilijk te herstellen aangezien het moeilijk is de voetbalvelden te verwijderen eens ze zijn aangelegd.

VI.2.3 MTHEN ten aanzien van zesde verzoekende partij

236. Ten aanzien van de zesde verzoekende partij, die eigenares is van een perceel in het plangebied vormt het RUP een basis voor afgraving en het plaatsen van voetbalvelden en een kantine. Eens deze werken zijn aangevat ontstaat er ook voor deze verzoekende partij een situatie die onomkeerbaar is.

237. Deze hinder vloeit reeds voort uit het RUP op zich, nu het het RUP is dat deze werken mogelijk maakt.

238. In hoofde van deze verzoekende partij is er eveneens een moeilijk te herstellen en ernstig nadeel.”

5.18. De eerste verwerende partij beperkt er zich toe, wat het aangevoerde moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft, zich te gedragen naar “de wijsheid van (de) Raad”, waarmee zij echter zonder verdere toelichting stelt “niet gezegd (te willen) hebben dat zij (...) de door de verzoekende partij aangehaalde hinderaspecten zou erkennen”.

5.19. De tweede verwerende partij antwoordt, wat de tiende verzoekende partij betreft, dat de effectieve uitvoering van de onteigeningsmachtiging noodzakelijkerwijze de tussenkomst van een burgerlijke rechter vereiste welke over een volheid van bevoegdheid beschikt om zich over de wettelijkheid van de machtiging tot onteigening uit te spreken, en dat het in haren hoofde slechts gaat om een financieel nadeel, dat niet moeilijk te herstellen is.

Wat betreft de overige verzoekende partijen stelt zij dat deze niet concreet aantonen op welke wijze de door het GRUP voorziene ontwikkeling hen een ernstig nadeel zou berokkenen, temeer daar uit het volledige dossier toch blijkt dat er bijzonder ingrijpende maatregelen werden genomen teneinde de impact van de ontwikkeling van de site Waalse Baan op de omwonenden tot een minimum te beperken. Zij verwijst daarvoor naar de randvoorwaarden die in het GRS zijn gesteld met betrekking tot de realisatie van de Centrale Sportinfrastructuur als een recreatief knooppunt voor openluchtrecreatie in de gemeente, waarbij langsheen de woonbebouwing van de Rozenlaan, Tulpenlaan, Vierwindenhof en Frans Vanfraechemlaan een groenbuffer wordt voorzien met een minimale breedte van liefst 15m, en wordt geopteerd om geen groenbuffers langsheen de Waalsebaan en de Sterrebeeklaan in te tekenen om het bestaande grootschalige landschap met zijn imposante panorama's en zichten niet te “ontkrachten”, waardoor “volledig tegemoet gekomen (wordt) aan de verzuchtingen van de omwonenden”. Ook de geluidshinder dient te worden gerelativeerd, nu het gaat om lokale voorzieningen en het niveauverschil ook zal werken als een natuurlijke buffer voor het geluid, zoals blijkt uit de toelichtingsnota en het standpunt dat de Gecoro hieromtrent heeft ingenomen.

5.20. De derde verwerende partij sluit zich aan bij het verweer van de tweede verwerende partij dat daarbij als integraal hernomen wordt beschouwd.

Beoordeling

5.21. De eerste tot en met de negende verzoekende partij voeren samengevat aan dat de toekomstige ontwikkeling van het plangebied een impact zal hebben op hun levenskwaliteit, onder meer ingevolge licht- en geluidshinder en uitzicht.

Er kan in redelijkheid bezwaarlijk worden betwist, gelet op de ligging van de woningen van de eerste tot en met de negende verzoekende partij ten opzichte van het plangebied, dat hun woonklimaat door de omvorming van een agrarisch gebied tot een centrale sportinfrastructuur met de aanleg van voetbalterreinen dermate drastisch in negatieve zin wordt beïnvloed dat een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in de zin van de gecoördineerde wetten op de Raad van State dreigt.

Het bestreden GRUP vormt de rechtsgrond voor het gebruik van dit gebied overeenkomstig de vastgestelde stedenbouwkundige voorschriften die de inrichting van voetbalvelden en een parking, alsook de oprichting van een tribune en kantine mogelijk maken. Het bestreden GRUP maakt het mogelijk dat bouwwerken die op grond van de vóór de goedkeuring geldende regelgeving niet konden worden toegestaan, thans vatbaar zijn voor vergunning.

De eerste tot en met de negende verzoekende partij brengen met een fotoreportage voldoende concrete en precieze gegevens bij die het aannemelijk maken dat hun open en vrij uitzicht dat zij thans respectievelijk voor/achter hun woning en tuin genieten, door de mogelijke inrichting van een centrale sportinfrastructuur zal worden gehinderd. Bovendien valt niet in te zien hoe de opgelegde groenbuffer een oplossing kan bieden voor het verlies aan uitzicht op het thans bestaande landschap.

Een risico op geluidshinder kan bezwaarlijk worden ontkend. In dit verband maakt de tweede verwerende partij niet aannemelijk dat de voorziene stedenbouwkundige voorschriften die nadelen zullen voorkomen. Dat het bestreden GRUP voorschriften zou bevatten om de effecten van het voorziene

project te milderen, neemt overigens niet weg dat de wijziging van de leefomgeving van deze verzoekende partijen die het gevolg zal zijn van de tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten, voor hen ernstig kan zijn.

De uiteenzetting van de eerste tot en met de negende verzoekende partij, gestaafd door foto's die de door hen aangevoerde feitelijke gegevens bevestigen en die door de verwerende partijen niet worden betwist, bevat voldoende concrete en precieze gegevens die aannemelijk maken dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden besluiten een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Gelet op het voorgaande is er geen noodzaak om te onderzoeken of ook in hoofde van de tiende verzoekende partij aan deze voorwaarde is voldaan.

5.22. Er is voldaan aan de door artikel 17, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging te bevelen.

BESLISSING

1. De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van:

- 1. het besluit van 30 maart 2011 van de gemeenteraad van Tervuren houdende de definitieve vaststelling van het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Centrale Sportinfrastructuur”, bestaande uit een toelichtingsnota, een plan bestaande feitelijke en juridische toestand, een grafisch plan, stedenbouwkundige voorschriften, een plan betreffende de planschade en een onteigeningsplan; en**
- 2. het besluit van 19 mei 2011 van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant houdende goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Centrale Sportinfrastructuur” van de gemeente Tervuren, “met uitsluiting van het woorddeel ‘hoofd-’ in het woord ‘hoofdbebouwing’, bij het onderdeel ‘Inrichting bebouwde ruimte’ op p. 4**

van de stedenbouwkundige voorschriften”, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15 juli 2011.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het tweede geschorste besluit.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van veertien maart 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens